

Handläggare
Anna Svahn
Telefon: 08-50812480**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
2026-06-16

Sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Svar på skrivelse avseende sexualbrott och annan
brottslighet inom hemtjänsten.

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens
tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått en skrivelse från Sverigedemokraterna
(SD) om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten samt
frågor kopplade till trygghet, kontroll och förebyggande arbete.

Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommit.
Erfarenheten visar att det finns en risk för avvikelser och
missförhållanden inom hemtjänsten, som kan variera från brister i
utförandet till mer allvarliga händelser. Detta belyser vikten av ett
fortsatt systematiskt kvalitetsarbete i syfte att säkerställa de äldres
trygghet.

Förvaltningen arbetar strukturerat med rekrytering,
lämplighetsbedömning, introduktion och uppföljning av personal.
Registerkontroller genomförs i enlighet med gällande lagstiftning,
där utökade möjligheter att begära utdrag ur belastningsregistret och
misstankeregistret inför anställning har införts.

Det finns vedertagna rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera
missförhållanden samt för att möjliggöra för äldre och anhöriga att
anmäla brister.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått en skrivelse av Martin Westmont och Ulf
Wester (SD) avseende sexualbrott och annan brottslighet inom
hemtjänsten. Skrivelsen bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet

Ärendet

Av skrivelsen framgår att det saknas samlad statistik över sexualbrott inom hemtjänsten, men att tillgängliga granskningar visar på en allvarlig problematik med både anmälda brott och stora mörkertal. Äldre personer beskrivs som särskilt utsatta, bland annat på grund av beroendeställning, rädsla och kognitiv svikt, vilket försvårar anmälningar. Det finns även uppgifter om andra brott, såsom stölder. Skribenterna ställer fem frågor rörande säkerhet, kvalitet och tillsyn inom hemtjänsten, liksom om personalens kompetens och lämplighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsdelsdirektörens stab och kansli samt i pensionärsrådet och förvaltningens ledningsgrupp den 8 juni 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar bilden av att äldre personer i behov av omsorg utgör en särskilt sårbar grupp och att alla former av övergrepp och brott inom äldreomsorgen är oacceptabla. Hemtjänsten spelar en avgörande roll i att ge stöd i vardagen och bidra till att äldre personer kan leva tryggt och självständigt så länge som möjligt. Att känna sig trygg i sitt hem är en grundläggande rättighet, och hemtjänstpersonalen har en central roll i att skapa och bidra till den tryggheten.

Förvaltningen bedömer att det fortsatt finns behov av att vidareutveckla arbetet med kvalitet, tillsyn och trygghet inom hemtjänsten, i syfte att säkerställa att äldre personer får en säker och värdig omsorg. Polisen har under april besökt hemtjänsten i egen regi, Södertjänst, och informerat om viktiga aspekter att beakta i arbetet med att förebygga bedrägerier och sexualbrott riktade mot äldre.

Förvaltningen besvarar frågorna i skrivelsen:

Vilka slutsatser har stadsdelsförvaltningen dragit av de uppgifter som framkommit om sexualbrott och egendomsbrott inom hemtjänsten, både nationellt och lokalt?

Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommit rörande uppgifter om misstänkta brott inom hemtjänsten. Äldre personer utgör en särskilt utsatt grupp, inte minst till följd av sin beroendeställning gentemot personalen samt omständigheter som kan försvåra möjligheten att anmäla brott, såsom rädsla och kognitiv svikt.

Förvaltningen bedömer att det finns fungerande rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera missförhållanden inom hemtjänsten.

Hur bedömer stadsdelsförvaltningen i dag säkerheten och tryggheten för äldre som tar emot hemtjänstinsatser i stadsdelen?

Förvaltningen arbetar aktivt för att brukare ska känna sig trygga. Som ett led i detta erbjuds hembesök, där de får information om vad de kan förvänta sig av hemtjänsten. I samband med detta tydliggörs även vikten av att inte släppa in någon som inte kan uppvisa giltig legitimation som styrker att personen representerar Södertjänst. På legitimationen finns dessutom kontaktuppgifter till verksamheten, så att behörigheten vid behov kan kontrolleras.

Förvaltningen bedömer att tryggheten inom hemtjänsten i stadsdelsområdet är generellt god. Resultatet från senaste brukarundersökningen visar att 81 % av de äldre som har hemtjänst i stadsdelsområdet känner sig trygga och 86 % har förtroende för personalen.

Vilka rutiner finns för bakgrundskontroller, lämplighetsbedömning och kontinuerlig uppföljning av hemtjänstpersonal, inklusive tim- och visstidsanställda, och hur säkerställs att motsvarande krav och kontroller tillämpas även hos privata utförare som finansieras av kommunen?

Enligt stadens rutin från den 1 januari 2025 begärs ett registerutdrag från polisens belastningsregister vid nyanställning inom äldreomsorgen. Det finns inte lagstöd för att retroaktivt begära utdrag för redan anställda medarbetare. Den 1 mars 2026 trädde en lagändring i kraft och det har införts en egen kategori för ”Arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning” där arbetsplatsen är den enskildes hem. En registerkontroll från belastningsregistret och misstankeregistret är till för att stärka utsatta personers skydd mot att bli utsatta för brott. Ett utdrag från belastningsregistret utgör endast en del av bedömningen om en person är lämplig för arbetet. Oavsett om en person har anmärkningar om något brott eller inte behöver arbetsgivaren vara noggrann i den övriga bedömningen av en persons lämplighet, exempelvis genom referenstagning.

Ny personal, inklusive tim- och visstidsanställda, får introduktion i verksamheten, arbetssätt samt gällande regelverk, såsom tystnadsplikt och skyldighet att rapportera missförhållanden enligt lex Sarah.

Om en medarbetare missköter sig i sitt uppdrag åligger det arbetsgivaren att i första hand tydliggöra förväntningar och korrigera beteendet, erbjuda stöd och insatser för att därefter följa

upp genom en tydlig handlingsplan. Om brottsliga handlingar begås i tjänsten kan arbetsgivaren avsluta anställningen genom avsked.

För privata hemtjänstutförare säkerställs motsvarande krav genom avtal, uppföljning och tillsyn inom ramen för stadens uppföljningssystem. Äldreförvaltningen är avtalsansvariga och förvaltningen medverkar i uppföljning inom ramen för stadens gemensamma system.

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen, tillsammans med den politiska majoriteten, för att förebygga sexualbrott och andra allvarliga brott inom hemtjänsten?

Stockholms stad ska som offentlig arbetsgivare vara ett föredöme. Personalpolicyn tydliggör stadens förhållningssätt samt de krav och förväntningar som ställs på medarbetare och chefer.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att hantera misskötsamhet. Åtgärder kan omfatta korrigerande samtal, skriftliga förtydliganden, varningar samt, i sista hand, uppsägning av personliga skäl eller avsked. Arbetet innefattar även upprättande av handlingsplaner i syfte att åtgärda olämpligt beteende. Utgångspunkten är att brott som begås mot brukare alltid ska polisanmälas, och förvaltningen bistår vid behov polisen i deras utredningar.

Parallellt bedrivs ett kontinuerligt värdegrundsarbete i arbetsgrupperna med fokus på professionellt bemötande och etiska överväganden. Medarbetare får även utbildning i lex Sarah och tystnadsplikt för att säkerställa ett korrekt och ansvarsfullt agerande.

Vidare används tekniska stödsystem, såsom nyckelfri hemtjänst, som möjliggör digital loggning av besök i den enskildes hem. Detta bidrar till att förebygga brott samt att kunna verifiera personalens insatser vid eventuella misstankar.

Den politiska majoriteten fastställer mål och inriktning för verksamheten, medan förvaltningen ansvarar för att genomföra, följa upp och vidareutveckla arbetet.

Hur ges äldre och deras anhöriga möjlighet att på ett tryggt, tillgängligt och förtroendeskapande sätt anmäla misstänkta övergrepp, stölder eller andra missförhållanden inom hemtjänsten?

All personal som arbetar inom verksamheter som omfattas av Socialtjänstlagen (SoL) är skyldiga att rapportera om de upptäcker missförhållanden eller risker för missförhållanden i sin verksamhet. Enskilda brukare eller anhöriga kan inte själva lämna en lex Sarah-rapport, men de kan däremot framföra synpunkter eller klagomål, kontakta äldreförvaltningen, tipsa IVO, eller göra en oros- eller polisanmälan. Verksamheten är sedan skyldig att ta emot och hantera den information som kommit in och bedöma om den utgör

grund för en lex Sarah-rapport. När det är lämpligt informerar verksamheten den enskilde om en lex Sarah rapport har upprättats och vilka åtgärder som planeras vidtas.

Vid eventuella incidenter, såsom stöld, ger verksamheten stöd till den enskilde. Detta kan innebära tätare uppföljning från samordnare eller enhetschef samt hjälp med polisanmälan, i syfte att säkerställa trygghet i de fortsatta insatserna.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Odini Nzeribe
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse från Sverigedemokraterna om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-04-30
Odini Nzeribe, Avdelningschef	2026-04-30